

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2018, declarat de avocatul Ion Palii, în numele inculpatului

*Istrati Serghei XXXXXX, născut la
XX XXXXX XXXX în XXXXXX, XXXXXX, locuitor
al XXXXXX, XXXXXX, XXXXX,
cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 06.06.2016 – 16.03.2018,
instanța de apel: 11.05.2018 – 30.05.2018,
instanța de recurs: 12.11.2018 – 19.12.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 16 martie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Istrati Serghei a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare, în baza art. 152 alin. (2) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare și în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal la amendă în mărime de 400 unități convenționale, ce constituie 8000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare, cu amendă în mărime de 400 unități convenționale, ce constituie 8000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Pascaru A. a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat că la 13 martie 2016, aproximativ ora 16.10, inculpatul Istrati S., intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, prin înțelegerea prealabilă și de comun acord cu altă persoană, aflându-se în preajma restaurantului „Pivnușca A-95”, din str. M. Viteazul 20, mun. Chișinău, încalcând grosolan ordinea publică, manifestată printr-un cinism și obraznicie deosebită, fără careva motive, din intenții huliganice, i-au aplicat lovituri cu pumnii în regiunea capului și abdomenului lui Pascari A., cauzându-i dureri fizice și leziuni corporale.

Tot el, la 13 martie 2016, aproximativ ora 16.10, în timp ce afla în fața restaurantului „Pivnușca A-95”, din str. M. Viteazul 20, mun. Chișinău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, în urma unui conflict l-a agresat pe Pascaru A., aplicându-i multiple lovituri cu pumnii peste față, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1200 din 18.03.2016, vătămări corporale medii.

Tot el, la 08 aprilie 2017, ora 03.10, conducând automobilul „BMW-730”, n.î. XXXXXX, cu viteză excesivă, pe bd. Renașterii, Circ în direcția str. Bănulescu-Bodoni, mun. Chișinău, a fost stopat de inspectorul INP Cebotari N. și, în cadrul verificării actelor, a fost suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate. Ulterior, fiind îndreptat la Dispensarul Republican de Narcologie pentru examinarea medicală și stabilirea stării de ebrietate, a refuzat efectuarea examinării medicale și prelevarea probelor biologice, ce se confirmă prin procesul-verbal al examinării medicale de constatare a stării de ebrietate nr. 2800 din 08.04.2017.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită, comisă de două sau mai multe persoane, în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, ca vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din

capacitatea de muncă și în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, ca refuzul, împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de faptul că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer, întreține doi copii minori, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în limita sancțiunii articolelor incriminate.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, Andrei Dulgheru, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal la 3 ani și 4 luni închisoare, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 3 ani și 4 luni închisoare și în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal la 140 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, iar potrivit art. 84 Cod penal, a-i stabili pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că instanța de fond a ignorat circumstanțele și motivele săvârșirii infracțiunilor, precum și modul de viață al inculpatului, care nu este implicat în vreo activitate stabilă și utilă societății.

Totodată, pentru infracțiunea săvârșită la 07 aprilie 2017, inculpatului greșit i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, echivalentul a 8000 lei or, potrivit modificărilor art. 64 Cod penal din 07.11.2016, unitatea convențională constituie 50 lei.

La individualizarea pedepsei, instanța a omis dispozițiile art. 75 Cod penal, referitor la influența pedepsei asupra corectării și reeducării inculpatului, aplicând neîntemeiat în privința lui prevederile art. 90 Cod penal.

3.1. A declarat apel și avocata Angela Munteanu, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată în baza art. 287 alin. (2) lit. b), 152 alin. (1), 79 Cod penal o pedeapsă sub formă de amendă, iar pe art. 264¹ alin. (3) Cod penal să fie exclusă aplicarea pedepsei complementare.

Apelanta a indicat că instanța de fond a ignorat faptul că inculpatul a recunoscut integral vina, a manifestat căință sinceră și a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată.

Mai mult, el nu are antecedente penale, întreține doi copii minori, dintre care unul este bolnav, ce se confirmă prin certificatul anexat la materialele cauzei.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal la Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2018, apelul avocatului a fost respins ca nefondat, apelul procurorului a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Istrati Serghei, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în

mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 25.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare, cu amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că la individualizarea pedepsei inculpatului, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75, 90 Cod penal, fiind omisă gravitatea infracțiunilor săvârșite, motivul acestora, persoana celui vinovat, circumstanțele atenuante și agravante, influența pedepsei asupra reeducării și corectării acestuia și condițiile de viață ale familiei lui.

Astfel, inculpatul a comis infracțiuni ușoare și mai puțin grave, a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, s-a căit sincer de cele comise, anterior a fost judecat, însă antecedentele penale sunt stinse, este căsătorit și întreține doi copii minori.

Totodată, coroborând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală cu prescripțiile din art. 64 alin. (3) Cod penal, în cazul aplicării pedepsei minime cu amendă, limita minimă este de 500 unități convenționale.

Prin urmare, la individualizarea pedepsei, prima instanță a omis că inculpatul a fost anterior judecat, însă nu și-a făcut concluzii și nu a pășit pe calea corectării, săvârșind cu intenție directă infracțiuni ușoare și mai puțin grave.

5. La 30 octombrie 2018 avocatul Ion Palii a declarat recurs ordinar, în care solicită repunerea în termen a recursului declarat, casarea deciziei nominalizate și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Curgerea termenului de declarare a recursului începe din 16.10.2018, când inculpatul a făcut cunoștință cu decizia motivată. Or, acesta nefiind jurist și nefiindu-i cunoscuți termenii juridici în care s-a expus instanța de apel la pronunțarea dispozitivului deciziei, precum și din cauza gălăgiei care era în sala de ședințe, nu a fost în stare să deslușească și să înțeleagă că prin actul emis i-a fost modificată pedeapsa. Mai mult, copia deciziei a fost expediată pe adresa fostei sale concubine și nu pe adresa unde își are viza de reședință, și pe care a primit-o abia la 16.10.2018, când a revenit în țară or, având la întreținere doi copii minori, unul dintre care suferă de o boală incurabilă, este nevoit să muncească peste hotare, pentru a câștiga banii necesari.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) și (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 30 mai 2018, în prezența inculpatului și avocatului Oleg Gheorghită, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată pe 27 iunie 2018, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în lipsa ultimilor, fiindu-le expediată câte o copie de pe hotărârea motivată (*f.d. 242-245, 259, Vol. I*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 27 iunie 2018, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 30 iulie 2018.

Totodată, recursul ordinar al avocatului Ion Palii a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 30 octombrie 2018, adică peste termenul prevăzut de lege (*vol. IV, f.d. 3, pct. 5. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Rezultă că și cerința recurentului de a repune în termen recursul declarat este lipsită de orice suport legal.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este declarat peste termen, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ion Palii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2018, în privința inculpatului Istratii Serghei XXXXXX, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 ianuarie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun